

**RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON**

OTSUS

Vaidlustusaja number	280-25/297997
Otsuse kuupäev	08.01.2026
Vaidlustuskomisjoni liige	Angelika Timusk
Vaidlustus	Osaühingu Joon vaidlustus Eesti Maaülikooli riigihankes „Trükiteenuste hange 2025-2028“ (viitenumber 297997) Osaühingu VALI PRESS pakkumuse edukaks tunnistamise ning Osaühingu VALI PRESS kvalifitseerimise ja kõrvaldamata jätmise otsustele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Osaühing Joon, esindajad vandeadvokaadid Kadri Härginen ja Mario Sõrm Hankija, Eesti Maaülikool, esindaja Kärt Kirsimägi Kolmas isik, Osaühing VALI PRESS, esindaja advokaat Sven Lass
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p 4 ja RHS § 198 lg-de 3 ja 8 alusel

- 1. Jätta vaidlustus rahuldamata.**
- 2. Mõista Osaühingult Joon Osaühingu VALI PRESS kasuks välja vaidlustusmenetluse kulud summas 952 eurot (käibemaksuta).**
- 3. Jätta Osaühingu Joon vaidlustusmenetluse kulud tema enda kanda.**

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 29.07.2025 avaldas Eesti Maaülikool (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris (edaspidi RHR) avatud hankemenetlusena läbiviidava riigihanke „Trükiteenuste hange 2025-

2028“ (viitenumber 297997) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid.

Pakkumuste esitamise tähtpäevaks esitasid pakkumuse kuus pakkujat, sh Osaühing Joon ja Osaühing VALI PRESS.

2. Eesti Maaülikooli finantsjuhi 25.11.2025 korraldusega nr 1-9.FD/134 (edaspidi Korraldus 1) tunnistati edukaks Osaühingu VALI PRESS pakkumus.

Eesti Maaülikooli finantsjuhi 27.11.2025 korraldusega nr 1-9.FD/139 (edaspidi Korraldus 2) jäeti Osaühing VALI PRESS kõrvaldamata ja kvalifitseeriti.

3. 05.12.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Osaühingu Joon (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija otsustele lükata tagasi Osaühingu Joon pakkumus, tunnistada Osaühingu VALI PRESS (edaspidi ka Kolmas isik) pakkumus edukaks ning jätta Kolmas isik kõrvaldamata ja kvalifitseerida.

4. Vaidlustuskomisjon teatas 11.12.2025 kirjaga nr 12.2-10/280 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 16.12.2025 ja neile vastamiseks 19.12.2025. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitasid menetluskulude taotluse Vaidlustaja ja Kolmas isik. Teiseks tähtpäevaks täiendavaid seisukohti ei esitatud.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **Osaühing Joon**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

5.1. Hankija esitas RHR-i kaudu 03.11.2025 pakkujatele sõnumi (tähtajaga 10.11.2025), milles palus pakkujatel, sh Vaidlustajal pikendada oma pakkumuste jõusoleku tähtaega kolme kuu võrra, alates 14.11.2025 kuni 14.02.2026. Vaidlustajal jäi sellele ettepanekule inimliku eksimuse tõttu tähtaegselt vastamata.

5.2. Hankija pöördus 20.11.2025 Vaidlustaja poole e-kirja teel päringuga, mis seondus vaidlustusasja 219-25/297997 kulude hüvitamisega. Selles märkis Hankija mh, et Vaidlustaja ei ole oma pakkumuste jõusoleku tähtaega pikendanud.

5.3. Vaidlustaja vastas 20.11.2025 RHR-i teabevahetuses, et on nõus pakkumuste jõusoleku tähtaega veel kolme kuu võrra pikendama.

26.11.2025 teavitas Hankija Vaidlustajat Korraldusest 1, milles sedastas, et kolme pakkuja, sh Vaidlustaja pakkumused on kehtetud, kuna need pakkujad jätsid pikendamata oma pakkumuste jõusoleku tähtajad ja tunnistas edukaks Kolmanda isiku pakkumuse. Järgmisel päeval teavitas Hankija Vaidlustajat Korraldusest 2. Korraldusest 1 ega 2 ei nähtu, et Hankija oleks teinud otsuse lükata Vaidlustaja pakkumus tagasi.

5.4. Vaidlustaja jättis tähtaegselt vastamata Hankija küsimusele pakkumuste jõusoleku tähtaja pikendamiseks, kuid see ei tähenda, et Vaidlustaja pakkumus oleks kehtetu või et Hankija ei saanuks arvestada Vaidlustaja hilinenult esitatud nõustumust jõusoleku tähtaja pikendamiseks. Vaidlustaja oli enne ettepaneku saamist menetlusosaline vaidlustusmenetluses 219-25/297997, milles vaidles enda pakkumuse tagasilükkamise ja Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise üle. Ei ole usutav, et Vaidlustaja soovis loetud päevad pärast vaidlustuskomisjoni otsust 24.10.2025 hankemenetluses osalemisest loobuda.

Kohtupraktikas on tunnistatud ka seda, et kuivõrd hankijal on õigus teha ettepanek pakkumuse jõusoleku tähtaja pikendamiseks ka pärast esialgse tähtaja möödumist, siis on ka pakkujal

2 (8)

võimalik oma pakkumuse jõusoleku tähtaega pärast esialgse tähtaja lõppemist pikendada.

5.5. Vaidlustaja pikendas oma pakkumuse jõusoleku tähtaega enne vaidlustatud otsuse tegemist ning neli tööpäeva pärast esialgse pakkumuste jõusoleku tähtaja (14.11.2025) lõppu. Seega Hankijal oli enne vaidlustatud otsuse tegemist teave selle kohta, et Vaidlustaja on enda pakkumuse jõusoleku tähtaega pikendanud, kuid vaidlustatud otsusest ei nähtu, et Hankija oleks sellele asjaolule mingit tähendust omistanud. Hankija ei saanud hilinevalt esitatud teavet ignoreerida, vaid pidi põhjendatult kujundama seisukoha, kas sellise teabega arvestamine on konkreetsel juhul lubatud.

5.6. Hankija pidi Vaidlustaja hilinevalt esitatud tahteavaldusega pakkumuse jõusoleku tähtaja pikendamiseks arvestama, st et Vaidlustaja pakkumus oli kehtiv ja Kolmas isik ei saa olla edukas pakkuja.

6. Hankija, **Eesti Maaülikool**, vaidleb vaidlustusele vastu.

6.1. Puudub vaidlus, et Vaidlustaja ei vastanud tähtaegselt Hankija ettepanekule pikendada pakkumuse jõusoleku aega.

6.2. Olenemata asjaolust, et Hankijal ei olnud kohustust teavitada tehtud otsustest pakkujaid, kelle pakkumused ei olnud enam jõus (RHS § 47 lg 1) otsustas Hankija selguse huvides avalikustada Korraldustega 1 ja 2 tehtud otsused kõikidele riigihankes osalenud pakkujatele. Vaidlustaja on esitanud vaidlustuse Hankija otsustele, põhjendades oma vaidlustust asjaoluga, et Vaidlustaja pakkumust ei ole tagasi lükatud, mis tähendab Vaidlustaja hinnangul, et Joon OÜ pakkumus kehtib

6.3. Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamisest

Hankija tõdeb, et Vaidlustaja pakkumust ei ole tagasi lükatud, kuna Hankijal puudus selliseks otsustuseks alus. Vaidlustaja on ise otsustanud hankemenetluses väljuda ning sellistel asjaoludel ei pea Hankija tegema täiendavat otsust. Vastavalt RHS § 114 lg-le 1 kontrollib hankija pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele [---] ja hankijal puudub vajadus ja võimalus teha pakkumuse tagasilükkamise otsus olukorras, kus pakkumus ei ole jõus.

6.4. Subjektiivsete õiguste riive ja kaebeõigus

Vaidlustajal puudub subjektiivsete õiguste riive, kuna tema pakkumus ei ole enam jõus.

Vaidlustaja on väljunud hankemenetlusest ja tal puudub võimalus hankelepingu sõlmimiseks (puudub vaidlustusmenetluse tulemusena kaitstav võimalik hüve). Kuna Vaidlustaja jättis tähtjaks pakkumuse jõusoleku tähtaja pikendamata, siis ei ole raamlepingu sõlmimine temaga võimalik. Vaidlustusega ole võimalik saavutada ainukest võimalikku hüve, mida Hankija otsuse kehtetuks tunnistamise eesmärk kaitseb.

Vaidlustus tuleks jätta RHS § 192 lg 3 p-i 7 kohaselt läbi vaatamata, kuna Vaidlustajal puudub vaidlustuse esitamise õigus.

6.5. Vaidlustuse läbi vaatamisel tuleb see jätta rahuldamata.

6.5.1. Vaidlustaja viitab inimlikule eksitusele ning leiab, et Hankija on kohustatud igale pakkuja hooletusele vaatama läbi sõrmede. Hankija sellega ei nõustu.

RHS § 112 lg 1 kohaselt võib pakkuja pikendada pakkumuse jõusoleku tähtaega mh omal algatusel, st isegi juhul, kui hankija sellist ettepanekut ei tee. Tegemist on hoolsa pakkuja ühe põhikohustusega – tagada, et tema pakkumus hankemenetluse ajal kehtib. Pakkujal on kohustus oma pakkumuse jõusoleku tähtaega jälgida.

Antud juhul esitas Hankija ise tähtaegselt ettepaneku pakkumuse jõusoleku tähtaja

pikendamiseks koos vastavasisulise seadusest tuleneva tähtajaga, see saadeti kokku neljale Vaidlustaja esindajale. Korrage nelja inimese eksimist ei saa pidada inimlikuks eksimiseks.

6.5.2. Jaatada ei saa pakkuja õigust suvalisel ajal vastata hankija ettepanekutele ka siis, kui pakkumuse jõusoleku tähtaeg on möödunud, või tuletada hankijale kohustust ka pakkuja vaikimisest nõustumust välja lugeda. Kui pakkuja ei pikenda pakkumuse jõusoleku tähtaega olukorras, kus hankija on sellise õiguspärase ettepaneku esitanud, siis ei ole võrdse kohtlemise põhimõtte tagamiseks võimalik hilinenud nõustumust arvestada.

6.5.3. Hankijal ei lasu kohustust arvestada kõikide hankemenetluses osalejate hooletusega, kuna vastaval juhul:

1) kahjustatakse nende pakkujate õigusi ja ootust ausale ja läbipaistvale menetlusele, kes on olnud hoolikad ning pikendanud hankija ettepanekul enda esitatud pakkumuse jõusoleku tähtaega ettenähtud ajal ning

2) tähendaks selline tõlgendus ennustamatuid tagajärgi hankijatele ja hankemenetluste pikkusele, kuna iga pakkuja võib piiramatult viidata hooletusele kui inimlikule eksitusele ning hankijal on kohustus pressida igal juhul välja pakkujalt vastus olukorras, kus sellise vastuse andmine on hankija mõju alt väljas.

Selline tõlgendus ei saa olla võimalik arvestades RHS-i üldpõhimõtetega – pakkujate võrdne kohtlemine, menetluse läbipaistvus ning lisades siia ka mõistlikult isikult oodatava tavapärase hoolsuskohustuse.

7. Kolmas isik, **Osaühing VALI PRESS**, vaidleb vaidlustusele vastu.

7.1. Hankija järeldused Vaidlustaja pakkumuse aegumise ja selle aegumisest tuleneva kehtetuse kohta on õiguspärased ning vaidlustus tuleb jätta tervikuna rahuldamata. Kolmas isik nõustub täielikult Korralduste 1 ja 2 põhjendustega.

7.2. Pakkumuse jõusoleku pikendamata jätmisega Vaidlustaja pakkumus sisuliselt aegus ning Hankijal ei ole õigust aegunud pakkumust menetluses edasi hinnata või veelgi vähem sõlmida selle alusel hankelepingut. Olukorras kus pakkumus on aegunud ei ole Hankija kohustatud tegema selle kohta eraldi otsust, samuti ei kohusta RHS Hankijat juurdlema põhjuste üle kas ja miks jättis pakkuja oma pakkumuse jõusoleku pikendamata. Pakkumuse jõusoleku pikendamisega seotud tähtaegade järgimine on pakkuja risk ning kuulub pakkuja enda hoolsuskohustuse alla (RHS § 112 lg 2).

7.3. RHS § 110 lg 1 kohaselt on pakkumus pakkujale siduv alates pakkumuste esitamise tähtpäevast kuni määratud minimaalse jõusoleku tähtaja lõpuni. RHS § 112 reguleerib pakkumuste jõusoleku tähtaegade pikendamise protsessi. Pakkuja võib pikendada pakkumuse jõusoleku tähtaega kas oma initsiatiivil või hankija ettepanekul. RHS § 112 lg 2 kohaselt peab Hankija esitama ettepaneku pikendamiseks vähemalt 10 päeva enne jõusoleku tähtaega, kui hankemenetlus pole selleks ajaks lõppenud. Pakkuja peab teavitama oma nõusolekust või keeldumisest 5 tööpäeva jooksul ettepaneku laekumisest.

Hanketeate kohaselt oli pakkumuste esitamise tähtpäev 14.08.2025. Kõik pakkumuse pidid olema jõus kolm kuud alates eelnimetatud kuupäevast. Hankija esitas RHR-i kaudu 03.11.2025 pakkujatele sõnumi (tähtajaga 10.11.2025), milles palus pakkujatel, sh Vaidlustajal pikendada oma pakkumuste jõusoleku tähtaega kolme kuu võrra, ehk alates 14.11.2025 kuni 14.02.2026. Seega vaidlust ei ole asjaolus, et 10 päeva enne pakkumuste jõusoleku tähtaja saabumist, esitas Hankija pakkujatele ettepaneku pakkumuste tähtaja pikendamiseks, millele Vaidlustaja jättis vastamata ja oma pakkumuse jõusoleku pikendamata.

7.4. Kolmas isik vaidleb täielikult vastu Vaidlustaja käsitlusele, et sellistel asjaoludel ei ole pakkumus *kehtetu*. Vaidlustaja võtab omaks, et jättis Hankijale tähtaegselt vastamata ning

vastas alles 20.11.2025, s.o hilinevalt. Vaidlustaja pakkumuse jõusoleku tähtpäev oli selleks hetkeks möödunud ja pakkumus oli kaotanud kehtivuse. Kehtetut pakkumust ei ole võimalik tagasiulatuva nõustumuse andmisega enam „ellu äratada“.

7.5. Pakkumuste jõusoleku pikendamise ettepaneku tegemisel on koheldud kõiki hankemenetluses osalevaid ettevõtjaid, võrdselt.

7.6. Vaidlustuses märgitu, et Hankija pidi arusaama, et Vaidlustaja ikkagi tegelikkuses soovib Riigihankes osaleda, kuna oli varasemalt esitanud vaidlustuse, on väär ja liigitub ebajuriidika alla. Hankijal puudub teadmine ja kontroll Vaidlustaja sisemiste tööprotsesside, töökoormuse ja äriplaani üle, st asjaolu et mõned kuud varem oli pakkujal soov asuda hankelepungut täitma ei tähenda tingimata seda, et vastav tahe on pakkujal olemas ka 2 või enam kuud hiljem. Samuti ei pea Hankija oma otsuseid tehes tuginema oletustele või hakkama mõtlema, kas pakkuja pakkumusest loobumine on „usutav või mitte“, kuna pakkujal puudub kohustus oma pakkumuse pikendamisest keeldumist või vastamata jätmist hankijale põhjendada.

TsÜS § 68 lg 4 kohaselt saab vaikimist või tegevusetust lugeda tahteavalduseks vaid siis, kui vaikimise või tegevusetuse lugemine tahteavalduseks tuleneb seadusest, isikute kokkuleppesest või nendevahelisest praktikast. Käesolevas vaidluses ei ole täidetud ükski eelnimetatud kolmest võimalikust kriteeriumist.

7.7. Eluliselt on ebausutav, et kõik Vaidlustaja kolm juhatuse liiget olid ajavahemikus 03.11.2025 kuni 10.11.2025 *inimlikus eksimuses*. Vaidlustaja on rikkunud oma kohustust olla hoolas pakkuja ning üritab vaidlustuses ebaolulisi ja eluliselt ebausutavaid väiteid tuues oma lohakust õigustada.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

8. Vaidlustuskomisjon jätab tähelepanuta Hankija taotluse vaidlustuse RHS § 192 lg 3 p-i 7 alusel läbi vaatamata jätmiseks ja leiab, et alus RHS § 192 lg 3 p-i 7 kohaldamiseks esineks olukorras, kus sisulist vaidlust pakkumuse jõusoleku lõppemise üle ei ole või olla ei saa. Olukorras, kus Vaidlustaja vaidlustab Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsust kokkuvõtlikult põhjusel, et tema pakkumus on õigusvastaselt jäetud pakkumuste hindamisel arvesse võtmata, tuleb küsimus, kas Vaidlustaja pakkumus on Riigihankes pakkumuste hindamiselt õigesti kõrvale jäetud, lahendada vaidlustuse sisulise läbivaatamise käigus. Jaatava vastuse korral on Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsus, mis ei arvesta Vaidlustaja pakkumusega, kooskõlas RHS § 117 lg-ga 1 ja vaidlustus Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsusele tuleb jätta rahuldamata.

9. Puudub vaidlus, et Hankija on RHS § 112 lg-s 2 sätestatud korras pöördunud nõuetekohaselt ja tähtaegselt Vaidlustaja poole pakkumuse jõusoleku tähtaja pikendamiseks, kuid Vaidlustaja selleks antud viie tööpäeva jooksul Hankijat oma pakkumuse jõusoleku tähtaja pikendamisest ei teavitanud.

9.1. Vaidlustaja ei teinud Hankija ettepanekut saades midagi – ei pikendanud tähtaega ega keeldunud ka pikendamisest. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et kuna pakkumuste jõusoleku tähtaja kehtestamise eesmärk pakkujate positsioonist on, et pakkuja ei pea olema oma pakkumusega seotud kauem kui vaid pakkumuse jõusoleku aja ja hiljem talle mis tahes tagajärgi ei saabu (pakkujal on kohustus hoida pakkumuses esitatud tingimusi (hinda, tähtaega, sisu) üksnes pakkumuste jõusoleku ajal), siis ei saa olla kahtlust, et ilma pakkuja selgesõnalise nõustumiseta pakkumuse jõusoleku tähtaja pikendamiseks pakkumuse jõusolek (nt vaikimise või tegevusetusega) ei pikene. See seisukoht on kooskõlas ka TsÜS § 68 lg-ga 4, mille kohaselt loetakse vaikimist või tegevusetust tahteavalduseks, kui vaikimise või tegevusetuse lugemine

tahteavalduseks tuleneb seadusest, isikute kokkuleppest või nendevahelisest praktikast. RHS § 112 ei loe vaikimist või tegevusetust nõustumiseks, samuti ei saa avatud hankemenetluses olla Hankija ja Vaidlustaja vahel selliseid kokkuleppeid või praktikat.

9.2. Vaidlustuskomisjon möönab, et kohtupraktika tunneb ka tahteavaldust pakkumuse jõusoleku tähtaja pikendamiseks kaudselt (nt Tartu Ringkonnakohtu otsus haldusasjas 3-13-1514, p 8 ja otsus 3-13-1358, p 19), kuid seda vaid olukorras, kus hankija on jätnud nõuetekohase ettepaneku pakkumuse jõusoleku tähtaja pikendamiseks pakkujale tegemata (kohtu väitel oli ilmne, et kui hankija oleks teinud õigeaegselt ettepaneku pakkumuse jõusoleku tähtaega pikendada, oleks kaebaja seda pikendanud). Käesoleval juhul see nii ei ole – Hankija on teinud õigeaegselt nõuetekohase ettepaneku, kuid Vaidlustaja ei ole pakkumuse jõusolekut pikendanud, mistõttu negatiivne tagajärg Riigihankes on saabunud Vaidlustajale üksnes ja ainult tema enda tegevusetuse tõttu. Enda tegevuse või tegevusetusega põhjustatud tagajärgede eest vastutab Vaidlustaja ja mitte Hankija.

Seega vaidlustuskomisjon on seisukohal, et kuna Hankija on pakkumuse jõusoleku pikendamise ettepaneku Vaidlustajale esitanud, puudub igasugune alus tunnustada Vaidlustaja tahteavaldust pakkumuse jõusoleku tähtaja pikendamiseks kaudselt, sh ei andnud Vaidlustaja osalemine Riigihankega seotud vaidlustusmenetluses 219-25/297997 Vaidlustajale õigust ignoreerida Hankija ettepanekut pakkumuse jõusoleku tähtaja pikendamiseks. Vaidlustusmenetluses osalemine iseenesest ei ole käsitletav pakkumuse jõusoleku tähtaja pikendamisena omal algatusel RHS § 112 lg 1 mõttes.

9.3. Erinevalt Hankijast, kellel oli vajadus ja kohustus pakkumuse jõusoleku tähtaja pikendamist küsida (hankija ei saa jätkata hankemenetlusega, kui tal jõusolevaid pakkumusi pole, samuti on kohtupraktika läbiv seisukoht, et hankija ei või lõpetada hankemenetlust pakkumuste jõusoleku tähtaja möödumise põhjusel, kui ta ise pole pakkumuste jõusoleku tähtaja pikendamist õigeaegselt küsinud), ei olnud Vaidlustajal mingit kohustust oma pakkumuse jõusolekut pikendada.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et pakkuja on pakkumuse jõusoleku tähtaja möödumise päevale järgneval päeval järgmises olukorras: pakkuja pole enam oma pakkumusega seotud (RHS § 110 lg 1 kohaselt on pakkumus *pakkuja tahteavaldus hankelepingu sõlmimiseks, mis on pakkujale siduv alates pakkumuste esitamise tähtpäevast vähemalt kuni riigihanke alusdokumentides määratud pakkumuse jõusoleku minimaalse tähtaja lõppemiseni*) ja pakkumus kui siduv tahteavaldus kaotab hankija jaoks hankemenetluses oma õigusliku toime. Sellises olukorras oli Vaidlustaja alates 14.11.2025.

9.4. Kokkuvõtlikult on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Vaidlustaja 14.08.2025 esitatud pakkumuse jõusolek lõppes 13.11.2025, see negatiivne tagajärg saabus Vaidlustajale tema tegevusetuse tõttu ja puuduvad erandlikud asjaolud pakkumuse jõusoleku tähtaja pikendamise kaudseks tunnustamiseks.

10. Pärast Hankija ettepanekule vastamata jätmist ja pakkumuse jõusoleku tähtaja lõppemist ei saa Vaidlustaja RHS § 112 lg 1 alusel enam omal algatusel pakkumuste jõusolekut ka pikendada.

10.1. RHS § 112 lg 1 on kohaldatav olukorras, kus pakkumused on veel jõus, kuid hankija on jätnud tegemata pakkujatele RHS § 112 lg-s 2 sätestatud korras ettepaneku pakkumuse jõusoleku pikendamiseks. Käesoleval juhul ei ole Hankija jätnud ettepanekut tegemata, samuti ei ole Vaidlustaja pakkumus enam alates 14.11.2025 jõus. Seega Vaidlustaja ei saanud 20.11.2025 oma pakkumuse jõusoleku tähtaega enam ka RHS § 112 lg 1 alusel omal algatusel pikendada.

10.2. Vaidlustaja näib siiski arvavat, et tal on õigus oma pakkumuse jõusolekut pikendada mis
6 (8)

tahes ajal pärast selle jõusoleku lõppemist (sõltumata sellest, kas ta vastutab pakkumuse jõusoleku tähtaja pikendamata jätmise eest või mitte), kui ta on seda teinud enne Hankija järgmist otsust Riigihankes, praegusel juhul Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsust. Vaidlustuskomisjon sellega ei nõustu. Vaidlustuskomisjoni arvates on samaväärselt võimalik ka arusaam, et Vaidlustaja esitas 20.11.2025 Hankijale sisuliselt uue tahteavalduse, millega tahab sõlmida hankelepingu samadel tingimustel, mis olid esitatud pakkumuste esitamise tähtpäevaks esitatud pakkumuses (mille jõusolek lõppes).

10.3. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija jõusoleku kaotanud pakkumusega (ja selle esitanud pakkujaga) riigihankes rohkem ei tegele. Isegi kui RHS §-is 112 pole seda otsesõnu öeldud, on vaidlustuskomisjon seisukohal, et pakkumuste jõusoleku tähtaja pikendamata jätmisel saabub pakkujale analoogne tagajärg RHS § 96 lg-s 5, § 98 lg-s 5¹ või § 111 lg-s 7 sätestatuga - pakkuja, kes ei ole oma pakkumuse jõusoleku tähtaega pikendanud, ei osale edasises hankemenetluses.

Kui viidatud RHS-i sätete kohaselt ei osale pakkuja hankemenetluses enam pärast seda, kui hankija on teinud sättes nimetatud otsuse, siis pakkumuste jõusoleku tähtaja pikendamata jätmisel saabub tagajärg pakkujale pakkumuste jõusoleku tähtaja lõppemisel. Seega püstitades küsimuse, kas Hankija pidi praegusel juhul, kus Vaidlustaja oma pakkumuse jõusoleku tähtaega vastuseks Hankija ettepanekule RHS-is sätestatud tähtaja jooksul ei pikendanud, vastu võtma Vaidlustaja või tema pakkumuse kohta mõne otsuse enne, kui ta tunnistas edukaks Kolmanda isiku pakkumuse, on vastus eitav.

10.4. Hankija ei ole ka pärast Vaidlustaja pakkumuse jõusoleku lõppemist Vaidlustaja ega tema pakkumuse kohta kehtivaid otsuseid vastu võtnud, sh ei ole Hankija 25.11.2025 otsus käsitletav Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsusena.

10.4.1. Isegi kui RHR-ist nähtuvalt on Hankija 25.11.2025 asunud koostama RHR-i vormil vastavusotsust (Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsust), on see RHR-is seisundis „koostatud“ ja seda ei ole Hankija vastu võtnud, RHR-is avaldanud ega pakkujatele teatavaks teinud. Seega Hankija ei ole teinud Riigihankes Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsust, Hankija on vaidlustusmenetluses seda ka kinnitanud ja see on olnud Vaidlustajale ka arusaadav (vaidlustus on esitatud teadmises, et Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise kohta ei ole otsust tehtud).

10.4.2. See asjaolu, et Hankija ei ole Vaidlustaja pakkumuse jõusoleku lõppemise põhjusel mis tahes otsust Riigihankes vastu võtnud (ega pidanud seda tegema), omab tähtsust niivõrd, kuivõrd Vaidlustaja nõuab hilinemisega esitatud teabega arvestamist (pakkumuste jõusoleku pikendamist 20.11.2025) tuginedes vaidlustuskomisjoni ja kohtupraktikale, kus käsitletakse olukordi, kus hankija tegi pakkuja või tema pakkumuse kohta teabega arvestamata jätmise tõttu negatiivse otsuse. Praegusel juhul aga ei ole otsuste asjaolud võrreldavad, kuna Vaidlustaja ega tema pakkumuse kohta ei ole Hankija ühtegi (negatiivset) otsust Riigihankes vastu võtnud ja RHS ka ei kohusta Hankijat pakkumuse jõusoleku lõppemisel selle pakkuja või pakkumuse kohta mingit otsust vastu võtma või seda kuidagi põhjendama. Seega Vaidlustaja tegevus pärast oma pakkumuse jõusoleku lõppemist ei pidanud avaldama ega ole ka avaldanud mingit sisulist mõju ühelegi Hankija otsusele.

10.5. 20.11.2025 Vaidlustaja esitatud tahteavalduse aktsepteerimine pakkumuse jõusoleku tähtaja pikendamiseks pärast seda, kui see alates 14.11.2025 ei olnud enam jõus, rikuks võrdse kohtlemise põhimõtet, mille eesmärk on mh tagada, et kõik pakkujad on samaväärses olukorras kogu Riigihanke vältel. Olukord, kus Vaidlustaja tahab sisuliselt saada rohkem aega otsustamiseks, kas pakkumuste jõusolekut pikendada või mitte, on käsitletav pakkujate võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisena. Samuti olukorras, kus Vaidlustaja ei pikendanud oma pakkumuse jõusoleku tähtaega, tekkis Kolmandal isikul õigustatud ootus, et jõus olevatest

pakkumustest on tema pakkumus kõige soodsam ja saab tunnistatud edukaks. Vaidlustaja viidatud proportsionaalsuse põhimõtte võimalik rikkumine ei prevaleeri pakkujate võrdse kohtlemise põhimõtte ees.

11. RHS § 117 lg 1 kohaselt hankija hindab vastavaks tunnistatud pakkumusi [---] ja tunnistab põhjendatud kirjaliku otsusega edukaks pakkumuste hindamise kriteeriumide kohaselt majanduslikult soodsaima pakkumuse.

Olukorras, kus Vaidlustaja oma pakkumusega hankemenetluses enam ei osale ja sellesse olukorda sattumiseks ei pidanud Hankija tema pakkumust kuidagi eraldi vastavaks tunnistama või tagasi lükkama, on Hankija Korraldusest 1 nähtuvalt õigesti hinnanud vastavaks tunnistatud pakkumusi ja tunnistanud edukaks Kolmanda isiku pakkumuse.

Vaidlustaja ei ole toonud välja iseseisvaid õiguslikke või faktilisi asjaolusid, millest tulenevalt võiks seada kahtluse alla Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise, aga ka Kolmanda isiku kui eduka pakkumuse esitanud pakkuja kvalifitseerimise ja kõrvaldamata jätmise otsuste õiguspärasust ja lähtub nende otsuste vaidlustamisel eeldusest, et Hankija on tema pakkumusega õigusvastaselt arvestamata jätnud (vt ka p 8). Kuna vaidlustuskomisjon on seisukohal, et nii see ei ole, siis puudub alus vaidlustatud otsuste kehtetuks tunnistamiseks ja vaidlustus tuleb jätta rahuldamata.

12. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuuluvad vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg-d 3 ja 8.

Hankija ei taotlenud kulude väljamõistmist.

Kolmas isik osales vaidlustusmenetluses Hankijaga samal poolel, mistõttu on tal õigus kulude hüvitamisele Hankijaga samade reeglite alusel.

Kolmas isik on esitanud tähtaegselt taotluse lepingulise esindaja kulude hüvitamiseks summas 952 eurot (käibemaksuta) 5,6 tunni õigusteenuse osutamise eest tunnihinnaga 170 eurot (käibemaksuta). Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et arvestades vaidlustuse mahtu ning keerukust on Kolmanda isiku lepingulise esindaja kulud vajalikud ja põhjendatud ja need tuleb Vaidlustajalt välja mõista.

Vaidlustaja kulud jäävad tema enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)

Angelika Timusk